Вертоліт тримав курс на Владивосток. Під нами була зелена тайга, по боках — скосисті вершини сопок, а ми летіли серед них. Пілот не набирав великої висоти, бо за рейс доводилось не раз підбирати пасажирів, спускаючись на невеличкі галявини.

І ось знову зупинка в повітрі. Я глянув униз. На березі невеличкого гірського потічка стояли нові пасажири — дідусь із дівчинкою. Старий махав картузом і щось гукав: певно, кликав.

У Приморському краї, де поселення розкидані далеченько одне від одного, найкраще сполучення — це вертоліт. Літакам потрібен аеродром, не обійтись і без радиста, щоб повідомляв про пасажирів. А тут вийшов у відповідний час на умовне місце, дав знак пілотові, і вертоліт спускається, як оце зараз.

Лопаті скуйовджували повітря і направляли його вниз. Травичка від цього приплюскла до землі. Вода в потічку здиблювалась. Верховіття відсахнулось від місця посадки. Нові пасажири підійшли до вертольота.

В салоні дідусь поглядав то в одне вікно, то в інше і щось бурмотів.

— Ну, не хвилюйся, дідусю,— дівчинка намагалась набрати серйозного вигляду, але ямочки на щічках видавали її радість. Дідусь на ці слова тільки всміхнувся:

— Ви бачили, люди добрі, каже — не хвилюйся,— кивнув він на розгублене дівча.— Я ж пропонував добиратися в Находку автобусом, так безпечніше ж, а вона заходилася: "Летімо на вертольоті". Я кажу: "На вертольоті втомишся". А Віта своєї: "Хочу подивитися на тайгу".

Дівчинка відірвала погляд від вікна і краєм ока поглянула на дідуся. На її усміхненому личку був і подив, і зніяковілість. Мовляв, для чого це все дідусь розповідає? Потім знову припала до скла.

Старий тим часом роздивлявся пасажирів, салон. Його очі випромінювали доброту, лагідність.

— Дідусю, а чого це на сопках деревця менші, ніж по долинах? — голосок у дівчинки тоненький і дзвінкий. І хоч намагалася вона говорити тихцем, запитання почули всі.

— Певно, там їм затишок, по долинах.

— Яка краса! Яка краса!

І тут усі пасажири, як один, мовчки посхилялися до вікон. Знайомий пейзаж: уссурійська тайга. Над нею я літав не раз. Та лише тепер, після збудженого голосу цієї дівчинки, я пильно роздивлявся все довкола. І вперше помітив, що тайга тут не просто зелена, вона різно-зелена. Сосна, дуб, модрина, вільха — кожне дерево вирізнялося у неповторному пейзажі.

Потічок пінився серед каміння, розрізав навпіл тайгу і віддзеркалював голубе небо.

— А це не та гора, що біля нашого села?

Дідусь витяг з кишені окуляри, протер їх хусточкою і накинув на ніс.

— Бачу, бачу, це вона,— згодився.

Вдалині над лісом височіла гора із засніженим верхів'ям.

— А ти пізнала он ту сопку,— питає далі старий,— де ми тигра зустріли?

Пасажири враз нашорошилися й допитливо стали поглядати на старого. І він не забарився пояснити:

— Колись ми з онукою в тайзі стріли тигра.

— І як це ви, літній чоловік, та надумались іти з дитиною лісом? — озвалася огрядна тіточка, що сиділа навпроти дідуся. На червонястому її обличчі були і подив, і роздратованість.

Старий зайшовся смішком і, кивнувши на внучку, відповів:

— Та вона ради цього аж із Уралу, за тисячі кілометрів від Приморського краю, їхала.

Жінка завовтузилась на місці. Вилиці зарухались. Своїм виглядом вона свідчила: побачила вона б у мене тигра.

Говіркий дідусь на це не звернув уваги і почав оповідати:

— На початку літа поїхав я в гості до дочки. Живе вона на Уралі, в Челябінську. Дочка із зятем зранку підуть на роботу, а я лишаюся з Вітою і цілими днями розповідаю їй усякі лісові пригоди. Видумляти мені нічого. Я, хвалить долі, за своє мисливське життя тут, у Приморському краї, всього надивився. Отож, коли вже зібрався додому, Віта заходилась:

— Я поїду з дідусем...

— Чого це ти надумалася? — питають її.

— Хочу звірів побачити.

— Підеш,— кажу їй,— у зоопарк або ж у цирк...

Віта не відступає:

— Я вже ходила в зоопарк.

Ми сміємось, а вона в плач: мовляв, поїду в гості до дідуся і все.

От я й кажу дочці та зятеві:

— Справді, хай їде зі мною. Поживе в нас літечко, а на осінь, до початку занять у школі, привезу назад. Повітря, кажу,— в нас чистіше, ніж на Уралі. Та й бабусі глянути на внучку ж кортить.

Дочка спочатку заперечувала, але ми з Вітою таки її умовили.

— І що ви думаєте,— вів далі дідусь,— добрались до Примор'я, і дівчинці все тут сподобалось, з усього вона радіє. Будинки у нас, самі знаєте, зроблені із соснових колод, почорніли від давнини. Словом, непоказні. А вона якось гукає мені так радо: "Дідусю, наша хатинка сосною пахне!" Дорога в селі кам'яна. Але ж ніхто її не мостив, камінь виріс. А Віті отака проста річ за дивину. Каже мені внучка:

— Дідусю, я ще не бачила такі гарні дерева...

Відказую:

— Ти й не могла бачити, бо такої красивої тайги, як у Приморському краї, ніде немає.

Віта дивується з моїх слів, а я додаю:

— Ось ходім-но завтра в тайгу.

На світанку ми рушили у мандрівку. Взяв я з собою харчів і на всяк випадок рушницю. Майже півдня проходили неходженими стежками. Внучка сміливо продирається лісовими хащами; щоб відпочити — нема й мови. До кожного дерева, кущика, джерела приглянеться. Дуже сподобались їй кедрові горішки, дикий виноград. А як скуштувала гіркуваті ягоди з лимонника (тайговики знають, що це за рослина,— дуже цінна лікарська рослина), то вигукнула:

— У мене тепер немає ніякої втоми!

Ледве умовив її присісти, щоб перекусити. Сидимо собі, ліс кругом завмер, де-не-де крізь листя проціджуються сонячні промінці. Тишу порушує лише дзюрчання гірського джерела. Я даю внучці баклажку і прошу принести свіжої води. Вона метнулась, та бачу, щось довго нема. Я вже й хвилююся. Зіп'явся на ноги, пройшов кілька метрів і... остовпів. Біля джерела спрагло, аж боки гойдались, пив воду великий тигр. Його шкура з жовтими, рудими, коричневими плямами лисніла на сонці. А Віта стоїть за кущем, зовсім недалеко від тигра.

Тигр напився і почав бавитись: вдарить лапою по воді — бризки підлітають вгору і спадають на звіра. Тигр крутить головою і незлісно рикає. Це видовище Віту тішило. Вона засміялася. Звір почув її голос і насторожено підвів голову. Тигрові це страшенно не сподобалось. Зарикав незадоволено, ніби з ним повелись нечемно — завадили йому.

І вперше в житті, правду вам кажу, при зустрічі із тигром я міцно стис у руках рушницю. Але він повагом подався в зарості. Тигр, це ви й самі, мабуть, знаєте, звір хижий, але не злий. Людину він перший не зачепить.

У салоні враз ніби посвітлішало.

— Дідусю, море! — збентежено вигукнула Віта і стисла перед собою кулачки.

Море було неспокійне. Хвилі якось дивно, ніби валуни, набігали на скелі, розбивались на безліч бризок. Здавалося, вздовж усього берега клубує дим.

— Ви, я бачу по одягу,— звернувся до мене дідусь,— маєте справу з морем. Як на вашу думку, шторм сьогодні буде? Невеликі хвилі вже, здається, є. Від Находки до Владивостока ми попливемо на теплоході. А потім на поїзд — і до Челябінська.

— То вертоліт же наш летить у Владивосток,— сказав я.

— Внучка дуже хоче побувати на морі,— заклопотано промовив дідусь.

— Ви не дуже хвилюйтесь,— я вирішив заспокоїти дідуся. Можливо, десь далеко був шторм, то море від цього і тут гойдається.

— Жаль, жаль...— зітхнув дідусь.

Я здивовано глянув на нього. Думаю, старий не зрозумів мене. Довелось повторити усе сказане.

Відповідь приголомшила мене:

— Шторму нам треба! Розумієте, шторму!

— І для чого це вам той шторм? — крісло під огрядною тіточкою знову зарипіло.

— Не мені він потрібен, а внучці! — пояснив дідусь.— Дуже хоче дівчинка пропливти бурхливим морем. Мріє побачити на свої очі, що ж це воно таке, шторм. Я за кілька днів до від'їзду все ходив на метеорологічну станцію (вона недалеко від нашого села), питав про

зміну погоди. То лише сьогодні вже передбачається на морі сильний вітер, великі хвилі. Віта до всього має інтерес.

Дівчинка ніби й не чула розмови про себе: не відривала й на мить погляду від безмежжя хвиль, що грали на сонці.

...Чергова зупинка була в портовому місті Находка. Дідусь із внучкою залишили вертоліт і попростували в бік моря. А ми полетіли далі.

Пасажири вже завели між собою якусь розмову, а я сидів мовчки, пильно додивлявся до горизонту і вперше в житті відчував у собі таке благальне бажання: "Ех, розпочався б шторм, тільки б розпочався сьогодні сильний шторм!"

Уявляв собі розлючений Тихий океан, пливе по ньому теплохід із пасажирами. І серед них маленька дівчинка Віта із своїм дідусем. їй, певно, буде нелегко під час хитавиці. У скронях болітиме, в горлі дошкулятиме нудота.

Але це допитливе дівча побачить, як величезні хвилі із сильним вибухом розбиваються об сталеве судно. Корпус при цьому здригається, а пінява вода ще злісно сичить на палубі, кидається від борту до борту, поки не збіжить в океан. І Віта зрозуміє, як працюють моряки, рибалки.

Хтозна, чи доведеться дівчинці з Уралу ще хоч колись відчути силу і красу морської стихії. Все це — і розвихрений океан, і тужіння чайок, і своя безпомічність — закарбується, певно, в душі Віти на все життя.